

Spis treści

Wykaz skrótów	XI
O autorach	XVII
O kancelarii	XXI
Wstęp	XXIII
Rozdział I. Status prawny burmistrza (<i>Mateusz Karciarz</i>)	1
1. Wprowadzenie	1
2. Wybór burmistrza – tryb wyboru	2
3. Niepołączalność mandatu burmistrza (<i>incompatibilitas</i>)	4
4. Kadencja burmistrza	5
5. Zawieszenie i wygaśnięcie mandatu burmistrza	5
5.1. Zawieszenie mandatu burmistrza	6
5.2. Wygaśnięcie mandatu burmistrza	7
6. Obowiązkowe oświadczenia burmistrza	9
6.1. Oświadczenie lustracyjne	9
6.2. Oświadczenia majątkowe	10
7. Rygory antykorupcyjne	11
7.1. Rygory antykorupcyjne w ustawie o samorządzie gminnym	12
7.2. Rygory antykorupcyjne w tzw. ustawie antykorupcyjnej	14
Rozdział II. Prawne aspekty przejęcia władzy w gminie (<i>Mateusz Karciarz, Karol Kupień</i>)	19
1. Wprowadzenie	19
2. Moment przejęcia władzy i wybór najbliższych współpracowników	19
3. (Dys)kontynuacja prac zapoczątkowanych przez poprzednika	23
4. Ważność upoważnień i pełnomocnictw	24
5. Audyt prawny wybranych obszarów działalności gminy	25
Rozdział III. Wójt, burmistrz, prezydent jako organ władzy publicznej (<i>Zygmunt Jerzmanowski, Mateusz Karciarz</i>)	27
1. Polityk czy menedżer?	27

2. Organ wykonawczy gminy	28
3. Organ administracji w indywidualnych sprawach	30
4. Kierownik urzędu gminy	32
5. Kierownik urzędu stanu cywilnego	33
6. Organ podatkowy	34
7. Zwierzchnik kierowników jednostek organizacyjnych gminy	35
8. Zgromadzenie wspólników/akcjonariuszy w jednoosobowych spółkach prawa handlowego	35
9. Organ oświatowy	36
10. Zarządzający gminną gospodarką nieruchomościami	41
Rozdział IV. Uprawnienia pracownicze wójta, burmistrza, prezydenta	
(Karol Kupień)	45
1. Wójt, burmistrz, prezydent jako szczególny pracownik samorządowy	45
2. Pracodawca wójta	47
3. Szczególne uprawnienia pracownicze wójta	49
3.1. Urlop bezpłatny w związku z wyborem na stanowisko wójta	49
3.2. Dodatkowe składniki wynagrodzenia wójta	50
3.3. Delegacja służbowa	51
4. Okres przejściowy w związku z nową kadencją	52
Rozdział V. Statut gminy i regulamin organizacyjny urzędu gminy	
(Mateusz Karciarz, Michał Walkowiak)	55
1. Wprowadzenie	55
2. Statut gminy	56
3. Regulamin organizacyjny urzędu gminy	61
Rozdział VI. Stosunki między radą gminy a wójtem, burmistrzem, prezydentem	
(Mateusz Karciarz)	65
1. Wprowadzenie	65
2. Procedura uchwałodawcza	66
3. Uchwalanie budżetu	67
4. Gospodarowanie mieniem gminy	68
5. Stosunki pomiędzy burmistrzem a przewodniczącym rady gminy	70
5.1. Sesje rady gminy	70
5.2. Podejmowanie czynności z zakresu prawa pracy względem burmistrza	71
6. Ustalanie wynagrodzenia burmistrza	71
7. Inne przypadki działalności burmistrza wymagające współdziałania z radą gminy	73
8. Absolutorium oraz wotum zaufania	74
8.1. Raport o stanie gminy	76
8.2. Wotum zaufania	76
9. Rada gminy a pracownicy urzędu gminy podlegli burmistrzowi	77

10. Referendum w sprawie odwołania organów gminy jako rozwiązanie konfliktu między radą gminy a burmistrzem	78
Rozdział VII. Relacje wójta z zastępcą, sekretarzem, skarbnikiem i kierownikami gminnych jednostek organizacyjnych (Piotr Ziółkowski)	81
1. Wójt – zadania, kompetencje	81
2. Zastępca wójta	84
3. Sekretarz gminy	85
4. Skarbnik gminy	86
5. Kierownicy gminnych jednostek organizacyjnych	87
Rozdział VIII. Współpraca ze społecznością lokalną (Mateusz Karciarz, Jakub Kortus)	89
1. Wprowadzenie	89
2. Konsultacje społeczne	89
3. Budżet obywatelski	92
4. Obywatelska inicjatywa uchwałodawcza	94
5. Referendum lokalne	98
6. Organizacje pozarządowe	99
7. Skargi, wnioski i petycje	104
8. Jednostki pomocnicze gminy	105
9. Młodzieżowa rada gminy	107
10. Gminna rada seniorów	109
Rozdział IX. Współpraca gminy z innymi jednostkami samorządu terytorialnego (Mateusz Karciarz, Michał Walkowiak)	113
1. Wprowadzenie	113
2. Formy współdziałania	114
3. Związki międzygminne, związki powiatowo-gminne, związki metropolitalne	115
3.1. Związki międzygminne	115
3.2. Związki powiatowo-gminne	118
3.3. Związki metropolitalne	119
4. Porozumienia samorządowe	119
5. Stowarzyszenia gmin	121
6. Współpraca międzynarodowa	123
Rozdział X. Akty prawa miejscowego (Mateusz Karciarz)	125
1. Wprowadzenie	125
2. Akty prawa miejscowego w hierarchii źródeł prawa	126
3. Rodzaje aktów prawa miejscowego	127
4. Formy aktów prawa miejscowego	131
5. Ogłaszanie aktów prawa miejscowego oraz ich wejście w życie	133

6. Zasady techniki prawodawczej w procesie stanowienia aktów prawa miejscowego	134
7. Praktyczne aspekty tworzenia prawa miejscowego	135
Rozdział XI. Odpowiedzialność wójta za finanse gminy (Jakub Kortus, Piotr Ziółkowski)	139
1. Sprawozdanie z wykonania budżetu i absolutorium	139
2. Dyscyplina finansów publicznych	141
3. Odpowiedzialność wójta z tytułu dyscypliny finansów publicznych	141
Rozdział XII. Nadzór i kontrola nad działalnością gmin (Jakub Kortus, Karol Kupień)	145
1. Wprowadzenie	145
2. Nadzór wojewody	145
2.1. Prawo do wskazania, że uchwałę rady gminy lub zarządzenie wójta wydano z naruszeniem prawa, które nie jest istotne i nie wymaga stwierdzenia nieważności	148
2.2. Prawo do zaskarżenia uchwał rady gminy lub zarządzeń wójta do sądu administracyjnego w razie upływu terminu do samodzielnego stwierdzenia nieważności	149
2.3. Prawo do wydania zarządzenia zastępczego	149
2.4. Prawo do wystąpienia z wnioskiem do ministra właściwego do spraw administracji publicznej o zawieszenie organów gminy i ustanowienie zarządu komisarycznego w razie nierokującego nadziei na szybką poprawę i przedłużającego się braku skuteczności w wykonywaniu zadań publicznych przez organy gminy	151
2.5. Prawo wezwania wójta do zaprzestania naruszeń w przypadku powtarzającego się naruszenia Konstytucji RP lub ustaw, a jeżeli wezwanie to nie odnosi skutku – prawo do wystąpienia z wnioskiem do Prezesa Rady Ministrów o odwołanie wójta	152
3. Nadzór i kontrola RIO	152
3.1. Udział RIO w procedurze uchwalania budżetu	154
3.2. Udział RIO w procedurze przyjmowania wieloletniej prognozy finansowej	154
3.3. Udział RIO w procedurze udzielania absolutorium dla wójta	155
3.4. Udzielanie wyjaśnień w sprawach dotyczących stosowania przepisów o finansach publicznych	155
3.5. Przebieg kontroli	156
3.6. Raport o stanie gospodarki finansowej gminy	156
3.7. Naruszenie dyscypliny finansów publicznych	157
4. Nadzór Prezesa Rady Ministrów	157
5. Uprawnienia Sejmu	158
6. Kontrola NIK	158
7. Kontrola sądowoadministracyjna	160
Rozdział XIII. Gospodarka komunalna (Jędrzej Jerzmanowski)	163
1. Zakres rzeczowy gospodarki komunalnej	163

2. Sposoby wykonywania gospodarki komunalnej i formy organizacyjno-prawne podmiotów tej gospodarki	163
2.1. Uwagi wprowadzające	163
2.2. Jednostki budżetowe i samorządowe zakłady budżetowe	164
2.3. Spółki prawa handlowego	167
2.4. Wybór sposobu prowadzenia i form gospodarki komunalnej	174
3. Przekształcenia podmiotów gospodarki komunalnej	174
4. Prywatyzacja gospodarki komunalnej	176
5. Partnerstwo publiczno-prywatne i koncesje na roboty budowlane i usługi	178
Rozdział XIV. Gminna gospodarka odpadami komunalnymi i nieczystościami ciekłymi (Mateusz Karciarz)	183
1. Wprowadzenie	183
2. Obowiązki gmin w zakresie gospodarki odpadami	184
3. Instalacje komunalne (IK)	187
4. Zlecanie odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych	188
5. Regulaminy utrzymania czystości i porządku w gminach	188
6. Pozostałe uchwały regulujące kształt gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi	191
7. Zadania burmistrza w zakresie utrzymania czystości i porządku na terenie gminy	194
8. Rejestr działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości	195
9. Gminna gospodarka nieczystościami ciekłymi	197
Rozdział XV. Gospodarka mieszkaniowa w gminach (Zygmunt Jerzmanowski, Karol Kupień)	199
1. Zadania własne gminy	199
1.1. Zadanie własne gminy w zakresie mieszkaniowym	199
1.2. Podstawowe pojęcia z zakresu gminnej gospodarki mieszkaniowej	200
2. Gminny zasób mieszkaniowy	201
2.1. Składniki gminnego zasobu mieszkaniowego	201
2.2. Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy	202
2.3. Zasady wynajmowania lokali z mieszkaniowego zasobu gminy	203
2.4. Zasady ustalania czynszów za lokale wchodzące w skład mieszkaniowego zasobu gminy	206
2.5. Obowiązki stron umowy najmu lokali mieszkalnych	206
2.5.1. Obowiązki wynajmującego	206
2.5.2. Obowiązki najemcy	207
2.5.3. Obowiązki i prawa stron umowy najmu po jego zakończeniu	208
3. Sprzedaż gminnych lokali mieszkalnych. Wspólnoty mieszkaniowe	208
3.1. Sprzedaż gminnych lokali mieszkalnych	208
3.2. Ustalenie ceny lokalu mieszkalnego	209

3.3. Odrębna własność samodzielnych lokali mieszkalnych	209
3.4. Wspólnoty mieszkaniowe	210
3.4.1. Istota i rodzaje wspólnot	210
3.4.2. Kompetencje organów wspólnoty mieszkaniowej	211
3.4.3. Koszty zarządu nieruchomością wspólną	211
3.4.4. Coroczne zebrania właścicieli lokali	211
4. Społeczne Inicjatywy Mieszkaniowe, Społeczne Agencje Najmu oraz ustawa „lokal za grunt”	212
4.1. Społeczne Inicjatywy Mieszkaniowe	212
4.2. Społeczna Agencja Najmu	213
4.3. Ustawa „lokal za grunt”	214
5. Wstępowanie w stosunek najmu	215
Rozdział XVI. Gospodarka wodociągowo-kanalizacyjna w gminie (Łukasz Ciszewski)	217
1. Wprowadzenie	217
2. Pozwolenia na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie gospodarki wodno-kanalizacyjnej	218
3. Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowo-kanalizacyjnych	220
4. Regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków	222
4.1. Procedura podjęcia uchwały	222
4.2. Niezbędna treść regulaminu	223
5. Przygotowywanie i zatwierdzanie taryf wodociągowo-kanalizacyjnych	224
5.1. Uwagi ogólne	224
5.2. Taryfa – pojęcie	224
5.3. Wniosek taryfowy	225
5.4. Procedura związana z zatwierdzeniem taryfy i wejście w życie taryfy	226
5.5. Charakter prawny taryfy	227
Rozdział XVII. Planowanie przestrzenne gminy (Michał Walkowiak)	229
1. Wprowadzenie	229
2. Plan ogólny zamiast studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego	230
3. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego po zmianach – zintegrowany plan inwestycyjny na wniosek inwestora (ZPI)	234
4. Decyzja o warunkach zabudowy (WZ) po zmianach – obszary uzupełnienia zabudowy	236
5. Uchwała reklamowa	237
6. Miejscowy plan rewitalizacji	239
7. Partycypacja społeczna w planowaniu przestrzennym gminy	240
8. Rejestr urbanistyczny	242